

มาเป็นพุทธทาส กันเถิด

ธรรมะเล่มน้อย

เป็นหนังสือธรรมะขนาดพกพารายเดือน ๑๒ เล่ม ๑๒ เดือน เพื่อเจริญสติและแสวงหาปัญญาเบื้องต้น สำหรับผู้ไม่มีเวลาศึกษาเนื้อหาโดยละเอียด สามารถมีส่วนร่วมได้โดย

๑. ผู้ที่อ่านแล้วคิดว่าดีมีประโยชน์ โปรดส่งมอบให้แก่ผู้อื่นต่อ เปรียบดังท่านให้ทาน

๒. สนับสนุนการจัดพิมพ์หนังสือธรรมะเล่มน้อยตามกำลัง

๓. เลือกจัดพิมพ์หนังสือธรรมะเล่มน้อย เพื่อเผยแผ่ในวาระต่าง ๆ เช่น งานวันขึ้นปีใหม่ งานวันเกิด งานสมรส งานเฉลิมฉลอง งานบุญ งานศพ ฯลฯ โดยสามารถเลือกเอาเฉพาะ ส่วนที่เป็นธรรมบรรยายและพิมพ์บางส่วนเพิ่มเติมได้

ธรรมะดี ๆ มีติดตัวไว้ เพื่อเจริญสติและปัญญา

ร่วมเป็นเจ้าของภาพพิมพ์ธรรมะเล่มน้อยได้ที่

หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ

โทร. ๐ ๒๙๓๖ ๒๘๐๐

สังขสารจากสวนโมกข์ มาเป็นพุทธทาสกันเถิด

มีการเป็นทาสชนิดหนึ่ง เป็นทาสที่
ไม่ต้องเลิก ยิ่งมีมากยิ่งดี ยิ่งเป็นทุกคน
ด้วยแล้ว โลกยังมีสันติภาพไว้วิกฤตกาล. นั่น
คือการเป็นทาสของพระพุทธองค์ เรียกว่า
“พุทธทาส” (เขียน ส เสือสะกด เพื่อให้
ต่างจาก ทาษ ที่ ข ฤษีสะกด.)

พุทธทาส แปลว่าผู้รับใช้
 พระพุทธองค์ อย่างถวายชีวิต. ใน
 ฐานะเป็นหนี้ในพระมหากรุณาธิคุณด้วย
 เพราะความกตัญญูด้วย และเพราะเห็น
 ประโยชน์แก่เพื่อนมนุษย์ด้วย จึงสมัครมอบ
 กายถวายชีวิตหมดสิ้นทุกประการ เพื่อรับใช้
 พระพุทธองค์ เพื่อกระทำการที่เชื่อว่าเป็น
 พระพุทธประสงค์.

พระพุทธองค์ไหน? ตอบอย่าง
 ภาษาคณ ก็พระพุทธองค์ที่เป็นบุคคลใน
 ประวัติศาสตร์ ที่ทรงอุบัติขึ้นในโลก ตรัสรู้
 แล้วสั่งสอนสัตว์จนตลอดพระชนมายุ เมื่อ
 สองพันกว่าปีมาแล้ว. แต่ถ้าตอบอย่าง

ภาษาธรรม ก็ได้แก่ พระพุทธองค์ดังที่ตรัสไว้
 ไว้ในข้อความที่มีอยู่ว่า “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้
 นั้นเห็นเรา, ผู้ใดเห็นเรา ผู้นั้นเห็น
 ธรรม.” อันเป็นพระพุทธองค์ซึ่งจะยังทรง
 อยู่ตลอดกาลนิรันดร และมีได้ในบุคคลทุก
 คนที่เห็นธรรม. สิ่งนั้นคือสติปัญญาที่ดับทุกข์
 ได้ ตามหลักที่ตรัสไว้ว่า “ผู้ใดเห็นปฏิจ-
 จสมุปบาทผู้นั้นเห็นธรรม.” ถ้าถือตาม
 หลักนี้ ก็คือรับใช้สติปัญญาของตนเองที่
 เห็นธรรม จนดับทุกข์ของตนได้แล้ว ช่วย
 เหลือผู้อื่นให้ดับทุกข์ได้ด้วย และมีผลแก่
 ชาวโลกตรงตามพระพุทธประสงค์, ถือเอา
 กิจกรรมนี้ เป็นหน้าที่ที่ต้องทำอย่างสุดชีวิต

จิตใจ.

รับใช้กันอย่างไร? รับใช้ด้วยการกระทำให้เกิดความถูกต้อง ทั้งในส่วนปริยัติและปฏิบัติ ให้เกิดผลเป็นปฏิเวธที่แท้จริง. ให้เพื่อนมนุษย์ รู้ธรรมะ มีธรรมะ ใช้ธรรมะ ได้รับผลจากธรรมะ มีชีวิตที่เยือกเย็นเป็นนิพพานกันที่นี้และเดี๋ยวนี้ ตามสัดส่วนแห่งสติปัญญาความสามารถแห่งตนๆ. ทำให้สติปัญญาชนิดนี้ ปรากฏแพร่หลายไปทั่วโลกและทุกโลก. ทุกโลกในที่นี้ หมายถึงทุกชนิดแห่งบุคคล ที่หลงไหลในกาม ในรูป หรือวัตถุ และในอรูปรูปลิง คือ สิ่งที่ไม่มีรูป เช่น อำนาจวาสนาบารมีหรือแม่แต่ในบุญกุศล. อีก

อย่างหนึ่ง ก็พูดว่า ทั้งเทวดาและมนุษย์. มนุษย์ คือ ผู้ที่ต้องอยู่กับเหงื่อ, เทวดา คือ พวกที่ไม่รู้จักเหงื่อนั่นเอง. โลกในภาษาคน คือโลกพิภพ ที่อยู่นอกตัวคน ดังที่เห็น ๆ กัน อยู่, ส่วนโลกในภาษาธรรมนั้น เป็นโลกในตัวคน ได้แก่ภูมิแห่งจิตที่แตกต่างกัน ตามภูมิตามชั้น. ธรรมะต้องครอบงำทั่วทั้งโลก และทุกโลกจริง ๆ. อย่างแพร่หลาย.

แพร่หลายทั่วโลกอย่างไร? คือ ทำให้กลายเป็นสิ่งที่มีในชีวิตประจำวันของมหาชนทุกชั้น. ทุกคนมี สติ-ปัญญา-สัมปชัญญะ-สมาธิ-ขันติ ในการทำหน้าที่ของตนทุกกาลและเทศ คือทุกวินาทีและทุก

กระเบียคนี้ว. ทุกคนทำหน้าที่อย่างสนุกสนาน มีความพอใจและความสุขจากความพอใจ ตลอดเวลาที่ทำงาน, มิใช่เมื่อรับผลงานไป ประกอบกิจกรรมอธิบายมูข้ทั้งหลาย. มีความถูกต้องตลอดทั้งวัน ค่ำลงนึกดูแล้ว ยกมือไหว้ตัวเองได้ เป็นสวรรค์ที่แท้จริงที่นี่ และเดี๋ยวนี้. ไม่มีใครว่างงาน เพราะเห็น หน้าที่การงานทุกชนิดว่านั่นแหละคือตัวธรรมะ ที่เขารู้จักกันมาตั้งแต่ก่อนพุทธกาล.

มีความถูกต้อง ทั้งในส่วนปริยัติ-ปฏิบัติ-ปฏิเวธนั้นเป็นอย่างไร? คำว่า ถูกต้องนี้ มิได้หมายถึงถูกต้องตามทาง ธรรมหรือทางปรัชญาชนิดฟีโลโซฟี, หาก

แต่ถูกต้องตามหลักของพุทธบริษัท คือมีผล
ปรากฏเป็นการไม่เบียดเบียนใคร แต่ทุกคน
ได้รับประโยชน์ อย่างที่มึความรู้สึ้อยู่แก่ใจ
ไม่ต้องเชื่อใครหรือให้ใครบอก (นี่เป็นสัน-
ทิฏฐิโก), เป็นความถูกต้องที่เรียกใคร ๆ มา
ดูได้ เพราะมิให้ดูอยู่ที่เนื้อที่ตัวจริง ๆ (นี่เป็น
เอหิปัตติโก), และมีผลไม่ขึ้นอยู่กัเวลา
เมื่อนั้นเมื่อนี้ หรือต่อชาติหน้า, หากแต่มีทันที
ตลอดเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่นั้น ๆ อยู่ (นี่เป็น
อกาลิโก). ความถูกต้องคือไม่ทำใครให้
เดือดร้อน แต่มีผลดีแก่ทุกฝ่าย รวมทั้ง
ตนเองด้วย, เป็นความหมายที่ชัดเจน ไม่
ต้องถั่งเถียงกัน หรือต้องขึ้นศาล. ปริยัติ คือ

ความรู้ก็ถูกต้อง, ปฏิบัติ คือการกระทำก็
ถูกต้อง, ปฏิเวธ คือผลของการกระทำ ก็
ถูกต้อง เพราะมันมีความรู้และการกระทำ
อย่างถูกต้องนั่นเอง.

ดับทุกข์ได้จริงอย่างไร? คือมี
ความเย็นนอกเย็นใจของทุกคนในชีวิตประจำวัน. ถ้าเขามีความรู้เรื่องสุญญตา ตถาตา และ
อทัมมยตา อย่างเพียงพอแล้ว ไม่มีอะไรมา
ทำให้เกิดความเร้าร้อนได้เลย. จิตของเขา
ไม่อยู่ใต้อำนาจของความเป็นบวกเป็นลบ
เพราะเห็นสิ่งทั้งปวง โดยความเป็นอนิจจัง
ทุกขัง อนัตตา, ไม่หิวกระหายในสิ่งใด
นอกจากความอึดเพราะรู้สึกว่าได้กระทำ

หน้าที่ของตน อย่างถูกต้อง, และเหงื่อนั้น
 คือน้ำมนต์ หรือสิ่งชักจูงให้พระเจ้าหรือสิ่ง
 ศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายมาช่วยเหลือ. รู้ชัดเจน
 แน่ใจว่า ถ้าไม่ประพฤติธรรม คือหน้าที่แล้ว
 ไม่มีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ใด ๆ มาช่วยได้, ให้มาสัก
 ผุ่งหนึ่ง ก็ช่วยไม่ได้. ถ้าทำหน้าที่อย่างถูก
 ต้องแล้ว เหงื่อนั้นแหละกลายเป็น
 พระเจ้าหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลก ที่จะ
 ช่วยได้จริง. เขาเชื่อมั่นว่า มีอะไรเป็นตัวตน
 สิ่งนั้นแหละจะช่วย จนกว่าจะหมดตัวตน ซึ่ง
 ไม่ต้องการช่วยเหลืออะไรจากใคร อีกต่อไป.
 ความเห็นแก่ตัว เป็นของร้อน, แต่ความไม่
 เห็นแก่ตัว หรือหมดความเห็นแก่ตัว เป็น

ของเย็น. จะทำงานสิ่งใด ก็ทำด้วยสติ ปัญญาหรือสัมมาทิฐิ, ไม่ทำด้วยอำนาจ ความเห็นแก่ตัวซึ่งจะเผาผลาญตลอดเวลา.

อย่างไรเรียกว่าหมดความเห็นแก่ตัว? ก็โดยศึกษาเรื่องความไม่มีตัว. กายและใจเป็นธรรมชาติ ที่รู้จักคิด รู้สึก พุด และทำอะไรได้ โดยไม่ต้องมีผี หรือเจตภูต เข้ามาสิง. ดังนั้นต้องทำทุกสิ่งให้ถูกต้อง ตามกฎของธรรมชาติ ตามที่เราจะต้องการ ผลอย่างไร. ถ้ายังโง่อยู่ ยังเห็นว่ามีตัวก็ อย่าเห็นแก่ตัว เพราะมันจะกัดเอา ด้วย ความโลภ-โกรธ-หลง ซึ่งมีลักษณะเป็นไฟ. มีสติสัมปชัญญะเมื่อรับอารมณ์ใดๆ ไม่ให้

ปรุ่งขึ้นมาเป็นความเห็นแก่ตัว มีแต่สติ
ปัญญาจัดการกับอารมณ์นั้น ๆ ตามที่ควร. มี
สัมมาทิฏฐิ เห็นชัดอยู่เสมอว่า ความเห็นแก่
ตัว หรือยึดถือกายและใจ หรือฉันท์ทั้งห้าว่า
เป็นตัว นั้นเป็นเหตุแห่งความรู้สึกที่เป็นทุกข์
หรือเป็นตัวทุกข์เสียเอง. ปราศจากความ
ยึดถือนี้แล้ว ความทุกข์เกิดไม่ได้, ชีวิตจะ
เป็นของร้อนไม่ได้.

สัมมาทิฏฐิสูงสุดนั้นเป็นอย่างไร?
เป็นความรู้จักสิ่งทั้งปวงว่าเป็นสิ่งปรุ่งแต่ง
มีมาจากเหตุปัจจัยที่ปรุ่งแต่งและจะปรุ่ง
แต่งสิ่งอื่นต่อไป ไม่มีที่สิ้นสุด นั่นคือกระแส
แห่งความเปลี่ยนแปลง หรือความไม่เที่ยง

ซึ่งเรียกว่า **อนิจจัง**. เพราะต้องเป็นไปกับ
 ด้วยสิ่งที่อนิจจังหรือเปลี่ยนเรื่อย ก็เกิด
 อาการที่เป็นทุกข์ทรมาน หรือที่เรียกว่า **ทุก-**
ขัง. เพราะไม่มีอะไรต้านทานได้ต่อสิ่งที่ไม่
 เทียงและเป็นทุกข์ จึงเรียกว่าไม่มีตน หรือ
 ไม่ใช่ตน, หรือ**อนัตตา**. การที่เป็นไป
 ด้วยอนิจจังทุกข์ขังอนัตตานี้ เรียกว่า
ธัมมัญญัติตตา คือความที่เราต้องเป็นไป
 เช่นนี้เป็นธรรมดา, ทั้งนี้เป็นเพราะมีกฎ
 ของธรรมชาติบังคับอยู่ นี้เรียกว่า**ธัมม-**
นิยามตา, อาการที่ต้องเป็นไปตามเหตุ
 ปัจจัยอย่างนี้ เรียกว่า **อิทัปปัจจยตา**, เป็น
 กฎธรรมชาติ มีอำนาจเสมอสิ่งที่เรียกกันว่า

“พระเป็นเจ้า”, การที่ไม่มีอะไรต้านทาน
 กฎอิทัปปัจจยตา นี้เรียกว่า **สุญญตา** คือ
 ว่างจากตัวตน, หรือว่างจากความหมาย
 แห่งตัวตน, มีความจริงสูงสุดเรียกว่า **ตถา-**
ตา คือความเป็นเช่นนั้นเอง อย่างไม่ฟัง
 เสียงใคร ใครจะฝันให้เป็นไปตามใจตนมันก็
 กัดเอง คือเป็นทุกข์, ในที่สุดก็เกิดความ
 รู้ลึกซึ้งสุดท้าวว่า **อตัมมยตา** ความที่ไม่
 อาจอาศัย หรือเกี่ยวข้องกับสิ่งนี้อีกต่อไป, ซึ่ง
 เป็นความหมายอย่างภาษาชาวบ้านพูดว่า “กู
 ไม่เอากะมึงอีกต่อไปแล้ว”, สลัดออกไป
 เสีย ก็คือการบรรลุมรรคผล. **อัมมจิติ-**
ญาณ รู้ความจริงของสังขาร สุดลงที่

อตัมมยตา, ต่อจากนั้นก็เป็นกลุ่มนิพพาน-
ญาณ เป็นฝ่ายโลกุตตระ เริ่มต้นแห่งความ
เย็น หรือความหมายของนิพพาน.

โลกกลายเป็นโลกเย็น ในที่สุด
โลกก็กลายเป็นโลกเย็น เพราะเต็มไปด้วย
ศีลธรรม หรือภาวะปกติไม่วุ่นวาย อยู่
ภายในจิตใจของคน แม้ว่าภายนอกกายจะมี
ความวุ่นวายตามธรรมดาโลก. ความเย็นนอก
เย็นใจ เป็นสิ่งหาได้ง่ายในหมู่คนเหล่านั้น
แม้ว่าจะมีเหตุการณ์อันสับสนวุ่นวาย เพราะ
มีจิตที่ปราศจากความยึดมั่นอย่างโง่เขลา ไม่
ยอมรับสภาพเช่นนั้นเองของธรรมดาโลก.
เรือนจำ สถานีตำรวจ ศาล โรงพยาบาล

ประสาธ และโรงพยาบาลโรคจิตจะลดลง. เมตตาและความสัจย์ จะเป็นสิ่งหาได้ง่ายใน สังคมนั้น มีลักษณะเป็นโลกของพระศรี- อารยเมตไตรย. แม้ระเบิดปรมาณูจะลงมา ทุกคนก็ยังหัวเราะได้ เพราะความไม่ยึดมั่น ในตัวตน และไม่เห็นเป็นเรื่องแปลก เพราะ อำนาจของสัมมาทิฐิติดังกล่าวแล้ว ไม่อาจ ปล่อยให้ปรุงเป็นความทุกข์หรือความกลัว ขึ้นมา. ทั้งนี้เป็นผลงานของบรรดาเหล่า พุทธทาสทั้งหลายที่ได้พยายามทำหน้าที่ของ ตน ตามกำลังสติปัญญา.

จะเป็นพุทธทาสกันได้สักกี่คน?

ถ้าไม่มองข้ามกันเสีย ก็มีคนที่เป็พุทธทาส

กันอยู่ทั่วไป อย่างมากมาย แต่มิได้เรียกชื่อ
 ตัวว่าพุทฺธทาส ก้าวเสียดิถี สู้เรียกตนว่า
 เป็นอุบาสกอุบาสิกาไม่ได้. ทุกคนสวดบท
 ทำวัตรเย็นว่า พุทฺธสฺสหาสมิ ทาโส ว
 พุทฺโธ เม สามิกิสฺสโร อยู่ด้วยกันทุกวัน
 เป็นการประกาศตัวว่าเป็นพุทฺธทาส โดยไร
 สำนึกหรืออย่างไร ควรจะลองคิดดู.

แต่การที่จะเป็นพุทฺธทาสให้ตรงหรือ
 เต็มตามพระพุทฺธประสงค์นั้นคือทำหน้าที่
 นั้น ๆ ให้สมบูรณ์ มิใช่เพียงแต่ร้องประกาศ
 โดยไม่รู้ความหมายอันแท้จริง. หน้าที่นั้น
 คือสิ่งใดเป็นพระพุทฺธประสงค์ต้องบากบั่น
 กระทำให้สำเร็จตามพระพุทฺธประสงค์.

พระพุทธประสงค์นั้น สรุปให้สั้นที่สุด ก็คือ ให้ทุกคน เป็นผู้รู้ ผู้ตื่นจากหลับและเป็นผู้เบิกบาน ไม่รู้จักความทุกข์อีกต่อไป. ความรู้เรื่องพระนิพพาน อันเป็นสันติภูมิทั้ง อากาลิกัน เอหิปัสสิกัน เป็นหัวใจของเรื่องนั้น แต่กลับพากันเห็นเป็นเรื่องสุดวิสัย และพินสมัยไปเสีย, ข้อนี้มีค่าเท่ากับพระพุทธศาสนาหมดสิ้นไปแล้ว อย่างน่าเศร้าเหลือประมาณ. ผู้สมควรเป็นพุทธทาสทุกคน ต้องรับรู้เรื่องนี้ให้เพียงพอ.

ทุกคนเป็นพุทธทาสได้ และมีอะไรพร้อมที่จะเป็น ยังขาดอยู่แต่สัมมาทิฐิ หรือความเข้าใจอันถูกต้อง. ดูให้ดีจะพบว่า

เดี๋ยวนี้ก็กำลังเป็นกันอยู่เป็นจำนวนไม่น้อย หากแต่ไม่ประกาศตัว เพราะเมื่อตั้งใจจะทำจริง ๆ แล้วก็ไม่ต้องประกาศก็ได้. การชักชวนนี้ ก็มีใช้ต้องการให้ประกาศตัว ขอแต่ให้ทำจริง ด้วยการทำตัวอย่างแห่งบุคคลผู้มีชีวิตเย็นให้คุณ และพยายามชี้แจงให้เข้าใจชีวิตระบอบนี้ให้ยิ่งขึ้นไป และพยายามทำให้เพื่อนมนุษย์รู้ธรรมโดยไม่ถือว่าเป็นบุญคุณ หรือต้องการบุญคุณให้ใครตอบแทน. ทุกคนยอมทำได้ตามมากตามน้อยที่จะทำไม่ได้เสียเลยนั้น คุณจะมี.

ในที่สุดนี้เมื่อเราพุทธบริษัทพยายามทำกันอยู่อย่างนี้ จนสุดความสามารถแล้ว

พระพุทธประสงค์ก็ได้รับการสนองตอบ
 อย่างถึงที่สุด. ประโยชน์สุขก็จะเกิดขึ้นแก่
 โลกพร้อมทั้งเทวโลก มารโลก พรหมโลก หมู่
 สัตว์พร้อมทั้งสมณพราหมณ์ พร้อมทั้ง
 เทวดาและมนุษย์ เต็มตามพระพุทธประสงค์
 และพระพุทธดำรัสที่ทรงเอ่ยชื่อถึงหมู่สัตว์
 เหล่านี้อยู่เสมอ ในพระพุทธภาสิตนั้น ๆ.

เรามาเป็นพุทธทาสกันเถิด สมควรแก่
 กาลและเทศอย่างยิ่งแล้ว, มาเถิด.

โมกขพลาราม

๓๐ เม.ย. ๓๑

โลกยุคชุมชน.

ฆัวแต่ต้องจัดการปลาย
 เขต : ดูปไฟที่กั๊วใหม่,
 มี ๕ ไมล์ ๗๕ ล้านเขตของ
 ไฟ ลือ ความเห็นแก่ตัว.

บทที่ ๑๑ คือ ขันมนต์ที่แท้จริง!

๑) บทที่ ๑ นั้นแปลว่า คือ ขันมนต์ ในผลเกิด
 หน้าที่เกิด สุขสวัสดิ์ วัฒนาถาวร
 ขันมนต์รัต รัตเทโว มิใช่ช่วยคน
 จนกว่าตน ละไว้ในชื่อ เมื่อทำด้วย

๒) กษัตริย์นั้น ชื่อมัน ขากันเกิด
 หน้าที่เกิด สมบูรณ์ดี วัฒนาถาวร
 เมื่อพระเจ้า มาช่วยเขา ๑๒ ประการ
 ละไว้ในชื่อ ขันมนต์ แก่ทุกคน

๓) พระพุทธองค์ ทรงเคารพ ชื่อนี้ที่
 ทำได้ดี เมื่อ ๑๐๐ มา ๑๒๗
 พระพุทธองค์ มีมงกุฏ
 สีราชสีห์ มีพระฉายา เมื่อ ๑๒๗

จริง ๆ !

จริง ๆ ! เรายังบอก
เฟอะ-เหุต ที่ธรรมคำ
หม่องทากข สบตง กั้น
เมืง โฉง ที่เฝ้าเฝ้า

ธรรม กั้น
โลกาแล้ว
จิตตยา
ล่องให้ฟ ๆ

ธรรม, ธรรม, ธรรม, เฝ้า
โลกา... โลกานี้ เป็น
จิตร คม เสพ ธรรม จาน-
ตง โฉง, เมืง, โฉง

ที่...
ยัง
คู่ชีพ
สงคตม ๆ

ธรรมะใกล้มือ

- สมัครรับ SMS ข้อธรรมฟรี เฉพาะเครือข่าย AIS
กด *455233300 แล้วกดโทรออก
- ธรรมะ “Twitter” ที่ www.twitter.com/buddhadasa
- ธรรมะดีดี (D³) รับ “ข้อธรรม” และ “เสียงธรรม”
www.facebook.com/buddhadasaarchives
www.facebook.com/book.bia
www.dhamma4u.com
www.bia.or.th
www.life-brary.com
- แอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟน ทั้ง iOS และ Android
 - BIA Dhamma eTravel : เที่ยวทั่วไทยให้ถึงธรรม
เปิดพื้นที่ธรรมในหัวใจสำหรับผู้ปฏิบัติธรรมมือใหม่
 - BIA Meditation : สงบจิต พินิจ ภาวนา
สัมผัสสมาธิกับการดับเสียงธรรมชาติ

ธรรมะในสวน ตักบาตรเดือนเกิด

- ทุกวันอาทิตย์แรกของเดือน ที่สวนโมกข์กรุงเทพ
- บูชาพระรัตนตรัย รับศีล และฟังธรรม ตักบาตรแบบครั้ง
พุทธกาล แล้วร่วมกรวดน้ำแผ่เมตตา ร่วมกินข้าวกันบาตร
- เจริญสติภาวนา และกิจกรรมมหรสพเพื่อปัญญา

หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ

เป็นที่รวบรวม ดูแล รักษาและจัดระบบบริการการศึกษา ค้นคว้า เอกสารต้นฉบับและสื่อการศึกษาการเผยแพร่ต่างๆของท่านพุทธทาส ตลอดจนการให้บริการ ร่วมมือสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้าวิจัย พัฒนาเผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านศาสนธรรม การจัดกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างสติปัญญาและจิตใจ ให้เจริญเติบโตจนกล้าแข็งในความ ถูกต้องและดีงามอย่างริ้นรมย์ จนสามารถเป็นผู้ที่อยู่เย็นและเป็น ประโยชน์ยิ่งขึ้น